

Take it Personal!+

Gepersonaliseerde behandeling voor mensen met een LVB en problematisch middelengebruik

Jubileumcongres LKC LVB

dr. Lotte Gosens, Onderzoeker & Psycholoog i.o. tot GZ-psycholoog, Pluryn
drs. Esther Hesselink, Onderzoeker, Pluryn

Kwetsbaarheid LVB

Middelengebruik bij mensen met een LVB is problematischer dan bij mensen zonder een LVB
(Van Duijvenode & VanDerNagel, 2019; Didden et al., 2019)

- Meer en ernstigere gevolgen door gebruik
- Groter risico op SUD
- Hoge co-morbiditeit met gedragsproblemen
- Gebrekkige coping en sociale vaardigheden
- Vatbaarheid voor peer pressure

Ontstaan Take it Personal!+

- Prevalentie SUD (substance use disorder)
- Take it Personal!
- One-size fits all
- Aanwijzingen effectiviteit beperkt

Take it Personal!

- Geïndiceerd preventieprogramma
- Mensen met een LVB (14-30 jaar) met experimenteel gebruik tot beperkte stoornis in gebruik (DSM-5)
- Aanwijzingen effectiviteit verminderen gebruik
- Filmpje: <https://www.youtube.com/watch?v=Xcc398wYJhY>

Take it Personal!+

Take it Personal!+

Doel

- Stoppen of verminderen van middelengebruik

Doelgroep

- Adolescenten en volwassenen met een LVB of functionerend op zwakbegaafd niveau (IQ tussen de 60 en 85) en een stoornis in het gebruik van alcohol, cannabis, XTC, cocaïne of speed

Exclusiecriteria:

- Groot risico op ernstige onthoudingsverschijnselen
- Ernstige psychiatrische co-morbiditeit
- Ernstige psychosociale problematiek

Design

- 11 weken behandelinhoud

Twee sessies per week van 45 minuten: A en B sessie

- A sessie: behandelaar en cliënt
- B sessie: behandelaar, cliënt en vertrouwenspersoon

Uitgangspunten

- Motiverende gespreksvoering
- Cognitieve gedragstherapie
- Vier persoonlijkheidsprofielen

(CGT+ (VanDerNagel & Kiewik, 2016), CGT-J (De Jonge, Spijkerman, & Müller, 2018), Take it Personal! (Schijven, VanDerNagel, Lammers, & Poelen, 2015))

Persoonlijkheidsprofielen

- ✓ Hoger risico op het ontwikkelen van problematisch middelengebruik
- ✓ Vier persoonlijkheidsprofielen
 - Sensatie zoeken
 - Impulsiviteit
 - Angstgevoeligheid
 - Negatief denken

Inhoud behandeling

- Motivatie tot gedragsverandering
- Psycho-educatie over het persoonlijkheidsprofiel
- Opstellen veranderplan en doelen
- Herkennen van persoonlijkheidsprofiel en samenhangend signalen voor gebruik
- Functie-analyse
- Vergroten van zelfcontrole
- Training gedragscoping en cognitieve copingvaardigheden
- Terugvalpreventie

De start

Mijn gebruik en toekomst

De keuze

Mijn gebruik en veranderplan

Aan het werk

Mijn gebruik en de A's

Invloed

Mijn persoonlijkheidsprofiel, omgeving en de A's

Vallen en opstaan

Uitglijder, terugval en de A's

Ik kan het

Omgaan met trek en gedachten

Anders denken

Gedachten, gevoel en gedrag

Anders doen

Alternatief gedrag en nee zeggen

Ik houd vol

Nee blijven zeggen en omgaan met lege tijd

Ik ga zo door!

Lege tijd, de A's en signaleringsplan

Ik heb wat bereikt!

Veranderingen, evaluatie en certificaat

Oefening persoonlijkheidsprofiel

- Psycho-educatie persoonlijkheidsprofiel
- SURPS
- Herkennen van persoonlijkheidsprofiel
- Koppeling dagelijks leven

Motivatie tot gedragsverandering

- Nadelen van gebruik en voordelen van verandering

Veranderplan en doelen

Weekdoel

Ga aan de slag met je weekdoel.

Mijn weekdoel is ...

Wat gaat mij helpen?

A

A

A

Heb je aan je weekdoel gewerkt?

ja / nee

Hoe was het om dit te doen?

Vergroten van zelfcontrole

de 6A's

- Afstand nemen
- Alternatieven
- Aangeven en bespreken
- Afleiding zoeken
- Applaus
- Anders denken

Wat helpt mij?

Aangeven en bespreken

Applaus

A

Afstand nemen

Afleiding

A

Alternatieven

Anders denken

A

Persoonlijkheidsprofiel herkennen

- Samenhangende signalen voor gebruik
- Oefening

Gedragscoping en cognitieve copingvaardigheden

- Nee (blijven) zeggen
- Helpende en gevaarlijke gedachten
- Anders denken

Anders denken

Bij anders denken zeg je iets tegen jezelf wat je helpt om niet te gaan gebruiken. Je gaat een gevaarlijke gedachte veranderen in een **helpende gedachte**.

Mijn anders denken

Terugvalpreventie

Signaleringsplan

Fase	Welk gedrag laat ik zien?	Wat kan ik doen?	Wat kunnen anderen doen?
Groen			
Oranje			
Rood			

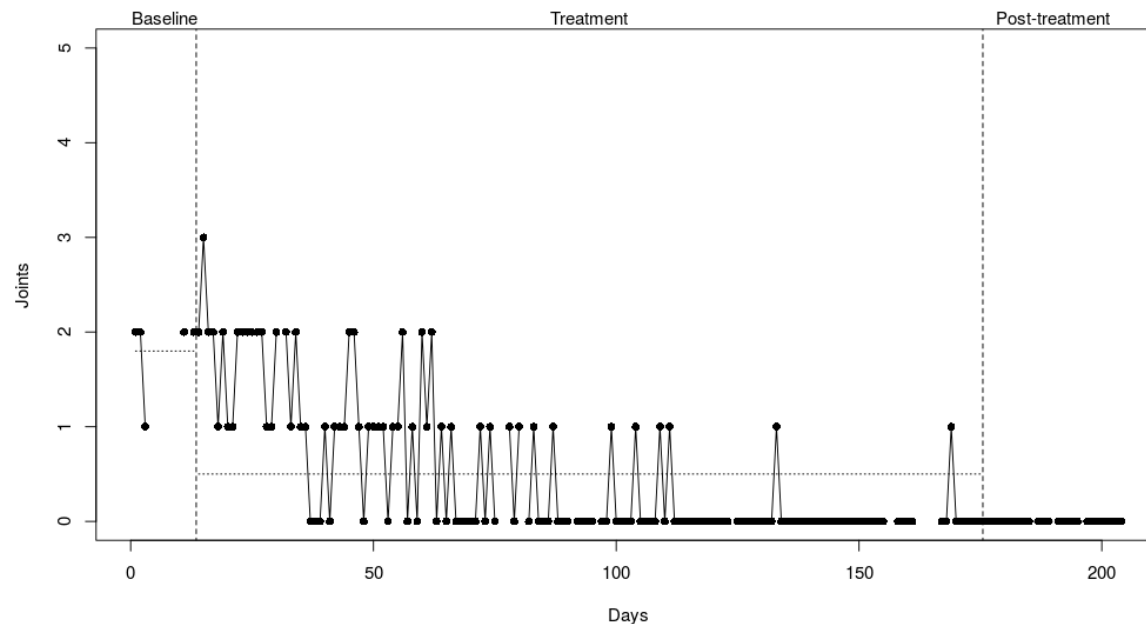
Resultaten effectonderzoek

Onderzoek effectiviteit

- N=1 onderzoek (non-concurrent multiple baseline design)
- Dagelijkse metingen met Ethica app
- 12 participanten

Onderzoek effectiviteit

- Visuele analyse: Bij 10 van de 12 participanten afname in gemiddeld middelengebruik
- Statistische analyse: Bij 8 van de 10 participanten afname in middelengebruik

Gosens, L. C. F., Poelen, E. A. P., Didden, R., De Jonge, J. M., Schellekens, A. F. A., VanDerNagel, J. E. L., . . . Otten, R. (2023). Evaluating the effectiveness of Take it Personal!+ in people with mild intellectual disability or borderline intellectual functioning and substance use disorder: A multiple baseline single-case experimental study. *Behavior Therapy*, 55(2), 331-346.

Kwalitatief onderzoek

- Interviews met 8 cliënten en vertrouwenspersonen
- Ervaringen met Take it Personal!+ in het algemeen
- Ervaringen met de aanpassingen aan behoeften en beperkingen van mensen met een LVB
- Ervaren effectiviteit

Gosens, L.C.F., Didden, R., de Jonge, J. M., Schellekens, A. F. A., VanderNagel, J. E. L., Otten, R., & Poelen, E. A. P. (2025). Experiences with Take it Personal!+ from people with mild intellectual disability or borderline intellectual functioning and substance use disorder and their confidants: A qualitative study. *Journal of Mental Health Research in Intellectual Disabilities*, 18(2), 221-238.

Ervaring Take it Personal!+

<https://www.youtube.com/watch?v=k6qjBd92hol&t=18s>

Implementatie

- Behandeling implementeren binnen verschillende instellingen
- Kwalitatief onderzoek naar bevorderende en belemmerende factoren implementatieproces

Vragen?

Meer info?

takeitpersonalplus@pluryn.nl

Dank voor de aandacht!

Contact:

lgosens@pluryn.nl
ehesselink01@pluryn.nl

www.pluryn.nl

*Behandeling en ondersteuning bij
wonen, werken, leren en vrije tijd*